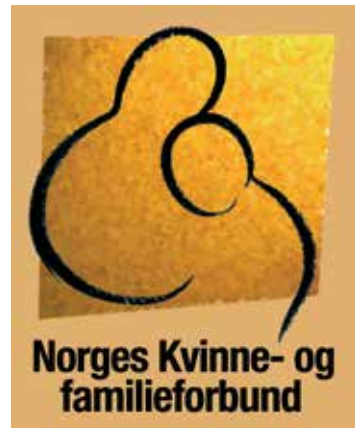

Kvinner & Familie

Nr. 3/2025

MEDLEMSBLAD FOR NORGES KVINNE- OG FAMILIEFORBUND

FORBUNDET 110 ÅR:
1915-2025

Mange barn venter på et hjem

Når overgrep skjer på
barnerommet

Forsidefoto: Heather Gill, Unsplash

Kvinner & familie

Nr. 3-2025

139. årgang - Grunnlagt 1887

Redaktør

Lene Søgaard Gloslie

Utgiver:

Norges Kvinne- og familieforbund

Storgata 11, 0155 Oslo

Telefon: + (47) 22 47 83 80

E-post: post@kvinnerogfamilie.no

Annonser:

post@kvinnerogfamilie.no

Abonnement:

Kan bestilles hos utgiver: Kr 150,- pr. år.

Medlemmer av forbundet får bladet gratis

Design:

cathrine@xide.no

Trykk: Trykk: X-IDE AS, Telefon 951 05 900

Adressering: Mailbroking

Opplag: 2300

Redaksjonsrådet:

Redaksjonsrådet:

Wenche Kraggerud

wenche@kvinnerogfamilie.no

Randi Helen Almskår

randiha@kvinnerogfamilie.no

Trine Berg Fines trine@kvinnerogfamilie.no

Lene Søgaard Gloslie

redaktor@kvinnerogfamilie.no

Frist for stoff: 20. januar 2026

Ettertrykk og kopiering av

Kvinner & families stoff og annonser

er ikke tillatt uten etter avtale.

ISSN NR: 1891 - 7992

ISSN NR trykt utgave: 1500 - 3000

Norges Kvinne- og familieforbund

Hensikt: Styrke familiens posisjon gjennom tiltak som gir tid og mulighet til omsorg for hverandre.

Visjon: Anerkjennelse av kvinners ulike valg gjennom livsfaser. Verdssetting av familien som bærebjelke i utviklingen av et godt samfunn.

K&F er tilsluttet:

Associated Country Women of the World (ACWW)

Norsk TotalforsvarsForum (NTF)

FOKUS Forum for Kvinner og Utviklings-spørsmål

FN Sambandet, Frivillighet Norge, Debio, Studieforbundet næring og samfunn.

Leder

Wenche Kraggerud

Forbundsleder

Kjære medlem

Vi er nok en gang kommet dit at et nytt blad skal sendes til trykk. Vi har lagt en fantastisk sommer bak oss og i år har vi vært heldig med været i hele landet. Sol og varme, til tider kunne det kanskje bli litt for varmt, når det bikker over 38 grader, det er jo ikke vi så vant til her i Norge.

Når august går mot slutten, merker man de første tegnene på høst. Lufta blir klarere, bladene skifter fra grønt til gult, rødt og oransje. Høsten er kanskje den mest sanselige av årstidene fargene lyser mot oss, vinden rusker i trærne, og regnet trommer mot taket.

Det er en tid for innhøsting, både bokstavelig og billedlig. På gårdene bugner det av epler, plommer og poteter. Skogen frister med sopp og bær, og mange tar turen ut med kurver og termos. Høsten betyr også skolestart, nye muligheter og kanskje litt alvor etter en lett sommer.

Men høsten er ikke bare travle dager. Det er også en tid for refleksjon, for å roe ned og vende seg mot det nære.

Forbundet er hele 110 år i år. Å fylle 110 år er en milepæl som bringer med seg både stolthet og ansvar. Historien til forbundet er en vev av engasjement, fellesskap og kontinuerlig utvikling, der generasjoner har satt sitt preg på både organisasjonen og samfunnet rundt. For ti år siden kunne forbundet feire 100 år som forbund.

Det ble feira stort i Oslo, det var over 300 medlemmer som kom fra hele landet og ville delta i festlighetene.

For ikke å snakke om strikkeprosjektet, vi strikka verdens største lappeteppe. Vi får det til når vi står sammen.

Dette var store øyeblikk, som viser at forbundet var en livskraftig 100 åring. Vi har fremdeles mye å jobbe med og glede oss over nå som vi har blitt hele 110 år.

Jeg takker for meg som forbundsleder nå. Jeg går videre som leder i Frivillighetssentralen, dette er noe jeg virkelig ser frem til. Jeg har hatt to gode år som forbundsleder, har lært mye om mennesker og ikke minst blitt kjent med mange fine folk, rundt omkring i landet. Det har vært lærerikt og givende.

Tusen takk til dere som står på og bidrar rundt omkring i laga, vi trenger dere alle.

Vi sees på landsmøtet i oktober.

Wenche Kraggerud
Forbundsleder

Redaktør

Lene Søgaard Gloslie
Redaktør

Norges Kvinne- og familieforbund kan i år feire 110 år – gratulerer til forbundet og alle medlemmer!

Husmorforbundet Hjemmenes Vels Landsforbund ble stiftet tilbake i 1915, og i 2015 ble 100-års jubileet feiret etter alle kunstens regler. Vi koster gjerne på oss et tilbakeblikk på festlighetene i denne utgaven av Kvinner & Familie:

Tog på Karl Johan, jubileumsseminar, andakt i Oslo domkirke, festmiddag – til og med en verdensrekord ble resultatet da forbundet, med daværende forbundsleder Elisabeth Rusdal og nestleder Sonja Kjørlaug i spissen, feiret sine første hundre år.

Ti år senere er det tid for revitalisering, og landsmøtet 2025 vil by på spennende diskusjoner og vedtak. Arbeidsgruppen vil presentere sitt arbeid under landsmøtet, og viktige beslutninger om forbundets fremtid ligger i medlemmenes hender. Vi lever i spennende tider!

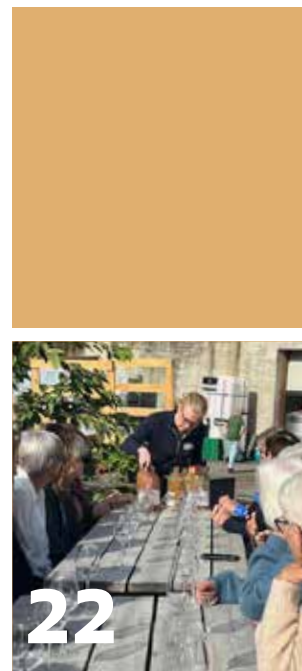
Etter en sensommer og begynnende høst som i stor grad har vært preget av stortingsvalget, kan det være godt å komme tilbake til en ny normal. Formueskatten og statsministerspørsmålet har dominert mediebildet under valgkampen, og av temaer som glimret med sitt fravær i debattene, utpeker helsepolitikken, og ikke minst barne- og familiepolitikken seg. Det har vært merkelig stille. Hvor ble det av de viktige debattene som angår hverdagen vår i bygd og by?

I denne utgaven av Kvinner & Familie har vi grepet fatt i et spørsmål som angår noen av samfunnets svakeste, nemlig barn som venter på fosterhjem. Mangelen på fosterhjem innebærer at mange barn står i kø. Vi har snakket med Frelsesarmeen og Norsk Fosterhjemsforening om utfordringene dette gir, men også om gledene det å åpne dørene sine og bli et fosterhjem byr på.

Det er veldig hyggelig at vi i denne utgaven av Kvinner & Familie kan ta dere med på besøk til flere lag rundt i landet. Vi gratulerer Stavanger Kvinne- og familielag som har feiret sitt 100-års jubileum, og vi tar turen til Langedalen Kvinne- og familielag, som har skapt et møtested for pensjonistene i Arna. Årets Trøndertreff har gått av stabelen, der Mosvik Kvinne- og familielag har stått i bresjen for arrangementet.

Har du noe du vil dele fra ditt lag eller din krets, hører vi gjerne fra deg! Send tekst og bilder til redaktor@kvinnerogfamilie.no, og bidra med godt lesestoff og inspirasjon til våre medlemmer.

Ønsker dere et godt og inspirerende landsmøte – og en riktig god høst!

Innhold

POLITIKK OG SAMFUNN

Mange barn venter på et hjem	4
Fosterhjem og rettigheter	7
Forbundet 110 år i 2025 –	
Tilbakeblikk på 100-års jubileet	9
Når overgrep skjer på barnerommet	12

LANDSMØTET 2025

Saksliste og program	14
Presentasjon av kandidater til valg	16

JUS

Samværsrett og den nye barnelova	18
Sentralstyrets hjørne	20
Trekning landslotteriet	21

LOKALSTOFF

Trøndertreff 2025	22
Stavanger Kvinne- og familielag 100 år	24
Møteplassen i Langedalen	26
Materiell fra Norges Kvinne- og familieforbund	28
Liste over K&Fs tillitskvinner	30

 - følg oss på facebook

OPPDATER DEG PÅ HVA SOM SKJER I FORBUNDET! DU FINNER LINKEN TIL FACEBOOKSIDEN PÅ NETTSIDENE VÅRE. HER FÅR DU LØPENDE INFORMASJON, DU KAN KOMMENTERE OG DELTA I DISKUSJONEN.

VI SEES PÅ FACEBOOK!

Mange barn venter på et hjem

Nå venter over 400 barn på å få plass i et fosterhjem i Norge. Og situasjonen blir beskrevet som en fosterhjems Krise. Frelsesarmeen ønsker seg både flere fosterhjem og bedre systemer som sikrer kortere ventetid for barna.

AV: KARINE WESTERVELD, KONSULENT, OG STINE FRIMANN, JOURNALIST, FRELSESARMEEN.

– Når barn må flytte ut av hjemmet sitt, må det gjøres en vurdering av om de vil ha det best i institusjon eller i fosterhjem. Noen barn trenger institusjonsplass i kortere eller lengre tid, men i mange tilfeller er plassering i fosterhjem det beste tiltaket, sier Margaret Gulliksen Letnes.

Hun er områdeleder for fosterhjem i Frelsesarmeens barne- og familievern.

DE YNGSTE BARNA

– Spesielt de yngre barna bør oftest få bo i en familie. Men da må man ha nok fosterforeldre, og ledige hjem bør matches

Margaret Gulliksen Letnes, områdeleder for fosterhjem i Frelsesarmeens barne- og familievern. Foto: Mette Randem, Frelsesarmeen

med et barn så effektivt så mulig. Slik er det ikke alltid nå. Det kan være en ekstra belastning for barn som allerede har det veldig vanskelig.

Letnes forteller at Frelsesarmeen akkurat nå har rundt 35-40 fosterhjem, pluss flere som er i opplæring. Hun håper å få flere familier, for behovet er stort.

– Nå har vi brukt stort sett alle ledige hjem, og vi driver hele tiden med nyrekruttering i så og si hele Norge. Antallet barn som står i kø varierer en del, men nå har tallet økt og økt over tid. Det er nå over 400 barn i landet som venter. Det er veldig mange!

MANGE BARN I KØ

Å vente på en fostermamma eller fosterpappa er noe helt annet enn å vente på en buss, en søknad eller en skoleplass. Det handler om et sted å høre til, noe eksistensielt. Å få gi et ungt menneskers liv tilhørighet og fellesskap er ikke småtinger.

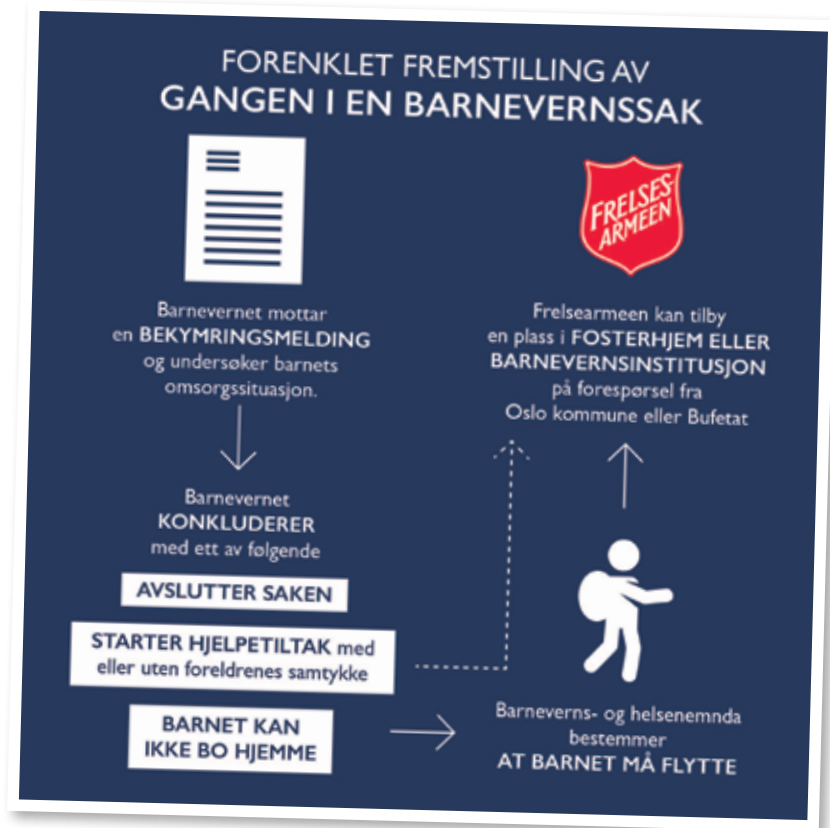
Det kan bety en dyptgripende forskjell i et barns liv – til det bedre. Noen ganger kan man som fosterforelder oppleve å være vitne til store og gode forandringer på kort tid, mens andre ganger tar utvikling lang tid. Men det at man som fosterforelder er der for barnet, er helt avgjørende.

Fosterhjem kan deles inn i to hovedkategorier: ordinære og spesialiserte. I tillegg finnes beredskapshjem som tar imot barn på kort varsel for en begrenset periode. I ordinære fosterhjem, som kommunene drifter, kan foreldrene være i vanlig jobb.

Frelsesarmeen drifter spesialiserte fosterhjem, på oppdrag fra Bufetat (Barne-, ungdoms- og familieetaten) og Oslo kommune. Her er en av foreldrene frikjøpt fra jobb for å være fosterforelder på heltid.

– Dette er for folk som ønsker å jobbe hjemmefra. En del ser muligheten til å ha mer tid til eventuelt egne ungdommer når de uansett er hjemme for fosterbarnet. Noe som

“Å vente på en fostermamma eller fosterpappa er noe helt annet enn å vente på en buss, en søknad eller en skoleplass

plass. Alle som tar imot fosterbarn gjennom Frelsesarmeen er trygge på at de aldri står alene, de har noen de kan kontakte for hjelp og støtte døgnet rundt.

– Norsk fosterhjemsforening gjennomfører årlige undersøkelser blant fosterforeldre. Der er det en høy andel som sier de ikke tror de ville anbefalt andre å bli fosterforeldre. Hovedgrunnen til det, er at de føler de har blitt stående ganske alene. Det handler nok om ressurser i det kommunale barnevernet, at de ansatte ikke har tid til å følge opp så mye som de kanskje skulle ønske. I Frelsesarmeen har vi mulighet til å være tett på alle familiene, det er ett av de viktigste suksesskriteriene for vårt fosterhjemsarbeid, sier Letnes.

Frelsesarmeens fosterforeldre har en koordinator som følger dem opp, og som de alltid kan kontakte innenfor arbeidstid når de trenger råd eller noen å snakke med. Bekymringer eller krevende situasjoner oppstår ikke alltid i arbeidstiden. Derfor har de også en døgnbemannet beredskapstelefon. De får også oppfølging både individuelt og i grupper.

– I gruppene tar de opp ulike temaer det er nyttig å lære mer om. Dessuten er det veldig godt for mange bare å ha et fellesskap med andre i lignende situasjon. De kan dele bekymringer og utfordringer, men det er minst like viktig å ha noen å dele alle gledene og alt de får til med! forteller Margaret.

HJEM STÅR LEDIGE

I tillegg til at det mangler fosterhjem, kan barn bli gående og vente selv om det faktisk

kan gi mer tid til hverandre, forteller Margaret.

Det er stor mangel på både ordinære og spesialiserte fosterhjem.

MANGLER FOSTERHJEMSPLASSE

Letnes tror det er mange grunner til at vi ikke har nok fosterhjems plasser. Noen vet kanskje ikke så mye om muligheten til å ta imot et fosterbarn. Mange har også nok med seg og sitt. Men rammene rundt fosterforeldre er også viktige. Slik det er nå, kan det variere mellom kommuner og mellom private tilbydere hva fosterforeldrene får av ytelser og oppfølging.

– Her bør det på plass flere veiledende retningslinjer som gjelder for alle, mener Letnes.

– Foreldre i spesialiserte fosterhjem må få en forutsigbar arbeidsavtale og en godtgjøring de kan leve av. De må få pensjonspoeng og få dekket arbeidsgiverperioden på 16 dager hvis de blir sykmeldt. Ordinære fosterhjem trenger også god nok økonomisk kompensasjon, forutsigbare rammer og blant annet yrkesskadeforsikring. Og her er noe av det Letnes tenker er det aller viktigste:

– Ingen fosterforeldre må bli stående alene, god oppfølging er helt vesentlig.

FØLGES TETT OPP

Hos Frelsesarmeen er mye av dette nå på

Forenklet fremstilling av gangen i en barnevernssak. Illustrasjon: Frelsesarmeen

Frelsesarmeen har laget en egen podkast som heter Fosterhjems podden, der du kan høre mange rørende og informative episoder om det å være spesialiserte fosterhjem.

Skann QR-koden for å lytte til Fosterhjems podden.

Frelsesarmeen deltok i debatten "Hvorfor blir det flere barn i fosterhjemskø?" under Arendalsuka 2025. Fra venstre Simen Pedersen (partner i Menon Economics), Margaret Letnes (nasjonal områdeleder for fosterhjem i Frelsesarmeen), Tage Pettersen (stortingsrepresentant H), Kjetil Skeide Edvardsen (statssekretær BFD, Ap), Reidar Holst Christensen (næringspolitisk direktør i NHO Geneo), Tove Bruusgaard (divisjonsdirektør i Barne- ungdoms- og familiedirektoratet). Foto: Frelsesarmeen

Foto: Mette Randem | Frelsesarmeen

finnes ledige hjem. Frelsesarmeens barne- og familievern ønsker seg mer effektive ordninger for å minimere den utfordringen. – Tidligere hadde vi en rammeavtale med Bufdir (Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet) og Bufetat, sier Margaret.

– Den innebar at hver gang de kjøpte et hjem hos oss, så visste vi hvilke priser og rammer som gjaldt. Nå har vi ikke lenger noen slik avtale, vi må forhandle om både pris og mye annet hver eneste gang det offentlige vil kjøpe fosterhjems plass hos oss. Det tar tid, og imens blir barna gående og vente.

Enkelte venter hos biologiske foreldre, mange er i institusjon eller beredskapshjem. Både flyttinger, venting og usikkerhet er en ekstra belastning for barna.

Når en kommune trenger spesialisert fosterhjem til et barn og Bufetat ikke har ledige hjem, tar de kontakt med ulike private tilbydere, deriblant Frelsesarmeen.

Det er ikke Frelsesarmeen som bestemmer om et barn kan bo med biologiske foreldre eller må flytte – dette er det Barneverns- og helsenemnda som har ansvaret for.

TRENGER ROBUSTE HJEM

Fosterfamiliene er svært ulike, det er mange forskjellige mennesker som kan passe til å ta inn et fosterbarn. Det er likevel noen krav, spesielt til de som skal bli spesialiserte fosterhjem. Hvis man har egne hjemmeboende barn må de som hovedregel være eldre enn fosterbarnet. Siden det er mer sjeldent at Frelsesarmeen skal finne hjem til de aller yngste barna betyr dette at de enten selv har ungdommer eller at de har flyttet hjemmefra.

– En grunn til at enkelte fosterhjem har gått i oppløsning er at det går for mye utover fosterforeldrenes biologiske barn. Slike situasjoner er det viktig for oss å unngå, forklarer Margaret.

I spesialiserte fosterhjem har foreldrene ofte relevant utdanning og/eller erfaring. Både par og single kan være fosterforeldre, men når det gjelder spesialiserte fosterhjem er det ofte ønskelig å være to. Og uansett, det må være veldig robuste hjem, og de må være veiledningsbare. Mange av barna er traumatisert og det krever en litt annen måte å håndtere dem på enn trygge barn som har hatt en god oppvekst.

– De har ikke hatt det trygt og godt, det gir seg uttrykk på forskjellige måter. Vi kaller det for smerteuttrykk. Det kan handle om for eksempel utagering, skolevegring eller eksperimentering med rus.

GLEDE OG MENING

Det å være fosterforeldre kan innebære en del krevende situasjoner, men også mye glede og mening. Mange fosterforeldre trives og fortsetter i år etter år.

– De fleste av våre fosterforeldre sier de er veldig fornøyde, forteller Margaret. De opplever det som veldig meningsfylt å kunne hjelpe et barn, å få barnet gjennom skolegang og hjelpe dem til å fungere i samfunnet. Når de jobber med disse barna og ser at de stadig har god utvikling, gir det ny energi. Og de er veldig fornøyde med at vi er så tett på, at de aldri føler seg alene. Det er viktig at plasseringen er riktig for begge parter. Så man har mulighet til å trekke seg i løpet av prosessen, før man har møtt barnet, dersom man vurderer at dette ikke vil fungere.

Fosterforeldrene forventes å være lojale mot Frelsesarmeens verdigrunnlag, men man trenger ikke ha et kristent livssyn for å være fosterforeldre gjennom Frelsesarmeen. Fosterbarn er like ulike som barn flest. Frelsesarmeen ønsker derfor et rikt mangfold av spesialiserte fosterhjem, med ulikt livssyn og tro, bakgrunn og etnisitet.

Frelsesarmeen har laget en egen podkast som heter Fosterhjems podden – hvor man kan høre mange rørende og informative episoder om det å være spesialiserte fosterhjem via Frelsesarmeen. Letnes oppfordrer alle som er nysgjerrige på om det å være fosterforeldre kan være noe for dem, til å ta kontakt. Potensielle fosterforeldre får grundig opplæring, de må gjennomgå kurs. Men kan når som helst trekke seg hvis de finner ut at dette ikke passer for dem likevel.

“Mange av barna er traumatisert og det krever en litt annen måte å håndtere dem på enn trygge barn som har hatt en god oppvekst

Tone Granaas er selv fostermor, og har en ung voksen under ettervern. Fra venstre: Theodor Granaas-Flaaten (22 år), Tone Granaas, og fosterdatteren Elizabeth Naa Lameley Lamptey (23 år). Foto: Ingunn Larsen

Fosterhjem og rettigheter

Å være fosterforeldre kan ikke gjøres på dugnad. Norsk Fosterhjemsforening jobber for å løfte fosterforeldres stemme og sikre rettigheter som gir stabilitet for fosterbarn og fosterforeldre.

AV: LENE SØGAARD GLOSLIE

– Det som er gjennomgående i våre årlige undersøkelser blant fosterforeldre, er at dette er et dypt meningsfullt samfunnsoppgave. Å hjelpe barn og ungdom til å få et trygt hjem og en trygg oppvekst er det som motiverer fosterforeldre, og som gir motivasjon og påfyll til å fortsette, sier Tone Granaas, generalsekretær i Norsk Fosterhjemsforening.

– Å bygge en relasjon, og hjelpe barnet eller ungdommen til å knytte seg til en ny familie og et nytt nettverk, oppleve en trygg tilhørighet og rette opp en skjevutvikling, er

selve oppdraget til et fosterhjem. Det er et midlertidig oppdrag og barnet skal tilbake til sine foreldre dersom det er til barnets beste. Det «midlertidige» oppdraget er allikevel ofte ikke midlertidig. Mange barn vokser opp i fosterhjem og opplever dette som sin familie. Barnet er som andre barn, men har med seg en bagasje, og har vært utsatt for alvorlig omsorgssvikt. Å møte og forstå disse skadene, stå i avvisning og forvente at det kan bli krevende, er viktig når man sier ja til å bli fosterforeldre, sier Granaas.

SAMMENSATTE BEHOV

– Det handler ofte om barn med store, sammensatte og kompliserte helsebehov. Omsorgssvikt skaper store belastninger og skader. Når barnet så kommer til et nytt hjem, er det ofte i overlevelsmodus. Ettersom tilknytningen begynner å skje og tryggheten øker, vil uttrykkene også komme, og kanskje spesielt i tenårene. Det er da mange følelser og tanker kommer. Når man er trygg, vet man at man kan være seg selv, og uttrykke tanker og følelser på ulike måter, sier Granaas.

– Alle fosterforeldre forventer at dette skjer. Men det de ikke forventer, er opplevelsen av å stå alene, ikke få hjelp og tape økonomisk på dette

samfunnsoppgaven, og at de blir mer motarbeidet enn støttet, tilføyer hun.

BEHOV FOR STØTTE OG RETTIGHETER

– Som fosterforelder forventer man et system rundt som er rigget for å støtte og hjelpe til. Man forventer ikke at man skal tjene på det, men heller ikke at man skal tape. Over 50 % av fosterforeldrene i vår undersøkelse sier at familiens økonomiske trygghet blir svekket på grunn av dette offentlige omsorgs- og rehabiliteringsoppgaven.

Mange fosterforeldre kan ikke være i vanlig jobb, men må frikjøpes over mange år for å ivareta barnet. Dette innebærer en kompensasjon, som er mindre enn vanlig lønn, uten tjenestepensjon. Fra 1. januar 2026 skal imidlertid frikjøpte fosterforeldre kompenseres for tapt tjenestepensjon. De fleste vil allikevel tape økonomisk i forhold til sin ordinære jobb.

UFORUTSIGBARHET

Beredskapshjem og spesialiserte fosterhjem har historisk sett hatt noe bedre kontrakter enn ordinære kommunale fosterhjem. Kommunale fosterhjem kan også være frikjøpte og forsterkede, men har fortsatt dårlige avtaler som ikke sikrer

forutsigbarhet for fosterforeldrene, eller stabilitet for barnet.

– I kommunene tilbys man gjerne korte frikjøpskontrakter som kan bli regulert prosentvis opp og ned på kort varsel. Norsk Fosterhjemsforening har jobbet målrettet for at fosterforeldre skal få klagerett, slik at de kan klage til barnevernstjenesten og videre til statsforvalter, og vant igjennom med dette i 2022, forteller Granaas.

– Det er slik at man kan få permisjon fra arbeidsgiver inntil tre år, men mange av barna krever at man er frikjøpt i mer enn tre år. Velger man barnet, slik at det skal slippe å flytte, har man ikke lenger en arbeidsplass å gå tilbake til. Da er man prisgitt barnevernstjenesten og kontrakter på kanskje tre måneder av gangen. Fosterforeldre må ha trygghet og sikringsordninger som gjør det mulig å påta seg et omsorgsoppdrag. Det er store forskjeller fra kommune til kommune hvor godt barna er sikret et godt og stabilt fosterhjem, sier Granaas.

VINGEKLIPPEDE OMSORGSIVERE

– Fosterforeldre har fått et stort, daglig ansvar, men har ikke hatt tilgang til informasjon fra barnehage, skole, eller helse, inkludert resepter og medisiner, eller tilgang til digitale løsninger på vegne av barnet. Dette har det vært barneverntjenestens ansvar å sikre og sørge for, sier Granaas.

Her vil det komme nødvendige endringer fra 1. januar 2026, som gjør det mulig for fosterforeldre å ta det totale ansvaret, slik at man kan stå på for barnet i det daglige. For eksempel jobbe for rett til ekstra undervisning i skolen.

– Dette er slike ting man forventer at skal være på plass når man påtar seg å være fosterforeldre. Og mangelen på slik tilgang har gått mest utover de sårbare barna.

PARTSRETTIGHETER FOR BARNET

– Det er mange gode ting som begynner å komme på plass, men fortsatt er det mye som er som å spikke på et stearinlys i stedet for å finne opp lyspæren, mener Granaas.

Det er nå vedtatt at barna fra 2028 skal få partsrettigheter fra de er 12 år, det vil si rett til delaktighet, innsyn og klagerett i egen sak.

– I henhold til Den europeiske menneskerettskonvensjonen har både barn og voksne rett til beskyttelse av et oppstått familieliv. I dag har verken barn i fosterhjem, eller fosterforeldre, denne rettigheten der det er oppstått et relasjonelt eller psykologisk familieliv i fosterfamilien. Vi har saker i dag der myndighetene har

gjort vedtak om tilbakeføring til foreldre mot barnets vilje, der hvor barnet har tilbragt hele barndommen i et fosterhjem og har svake relasjoner til foreldrene. Dette skjer i Norge i dag, og kan skje igjen, fordi fosterforeldre ikke har prosessuelle rettigheter. Vi har ikke lover som forhindrer det. Vi jobber med dette, men det er veldig komplekst, sier Granaas.

DUGNADSTANKEN MÅ VIKE

– Fosterhjem er en fornybar ressurs. Om fosterforeldre føler seg ivarettatt, kan de brukes om igjen. I årets fosterhjemsundersøkelse var 67 % usikre på, eller kunne ikke anbefale andre å bli fosterhjem. Samtidig står det 400 barn i kø for å få fosterhjem. I juni i fjor var det 250. Bufdir har fått i oppdrag av departementet å finne ut hvorfor. Årsakene er nok sammensatte, men vi ser at omsorgsovertakelsene har gått ned samtidig som køene vokser. At det er dyrtid og kompensasjonen man får ikke dekker kostnadene, er nok en del av bildet, sier Granaas, og tilføyer:

– Det er et problem at det forventes at dette skal gjøres på dugnad. Folk er i større grad enn tidligere opptatt av rettigheter, de bor også i mindre leiligheter enn før. Et krav for å bli fosterforeldre er at man har god økonomi, og at fosterbarnet skal ha et eget rom. På landsbasis har over halvparten av barna som venter på et fosterhjem, annen kulturell bakgrunn enn etnisk norsk. Man trenger flere fosterhjem med minoritets bakgrunn. Samtidig som dette er et stort behov, ser man tydelig at fosterhjemsinstituttet er tilrettelagt en etnisk norsk middelklasse, sier Granaas.

GOD SAMFUNNSØKONOMI

– Vi vet at de som har vokst opp i et trygt og stabilt i fosterhjem klarer seg like bra som andre som voksne. Utrekninger viser at samfunnet tjener på å rigge et godt system rundt fosterhjem, slik at de kan gi en stabil og trygg oppvekst for barnet.

Menon Economics har gjennomført en analyse som viser verdien av et fosterhjem; 1 krone investert, gir 11 kroner tilbake til samfunnet. Å miste et fosterhjem tilsvarer en årlig kostnad på 2,2 millioner for kommunen.

– Barna som venter på fosterhjem, får satt livene sine på vent. De som står i kø bor enten hjemme og har tiltak i hjemmet, de bor i beredskapshjem, på hotell, eller institusjon. Det beste for de aller fleste av disse barna er å vokse opp i et fosterhjem eller spesialisert

Tone Granaas er generalsekretær i Norsk Fosterhjemsforening. Foto: Marcel Leliénhof

fosterhjem, det gjør 9 av 10 av barna som ikke kan bo hjemme med sine foreldre, sier Granaas.

SPESIALISERT OG STATLIG

– Vi mener at selve fosterhjemsomsorgen er det mest komplekse området innen barnevernet og burde være en spesialisert og statlig tjeneste. Kommunalt ansvar er problematisk, siden små kommuner ofte mangler kompetanse og har dårlig økonomi, noe som fører til lovbrudd og store forskjeller i hvordan det er å vokse opp i fosterhjem rundt i landet. Vi ser også at der det er manglende forståelse for hva man trenger som fosterhjem, kan barnevernstjenesten peke på dårlig samarbeid som grunn for å si opp avtalen og flytte barnet.

– Det er både positive og krevende sider ved det å være fosterforelder, men om noen spør meg om jeg vil anbefale noen å bli fosterhjem, er svaret ja! Avrunder Granaas.

VIL DU Å BLI FOSTERFORELDER?

Ta kontakt med Norsk Fosterhjemsforening for tips og råd – før du signerer en avtale. Skann QR-koden for å lese sjekklisten på fosterhjem.no:

Forbundet 110 år i 2025

Tilbakeblikk på 100-års jubileet

Norges Kvinne- og familieforbund kan i år feire 110 år. I 2015 ble 100-års jubileet feiret etter alle kunstens regler – og vi koster gjerne på oss et tilbakeblikk på festlighetene.

AV: LENE SØGAARD GLOSLIE

Tog på Karl Johan, jubileumsseminar, andakt i Oslo domkirke, festmiddag, jubileumsforestilling på Latter, Marie-prisen utdelt for første gang – til og med en verdensrekord ble resultatet da forbundet, med daværende forbundsleder Elisabeth Rusdal og nestleder Sonja Kjørhaug i spissen, feiret sine første hundre år.

Gjennom denne kavalkaden i tekst og bilder ser vi tilbake og minnes – og kan med rette kjenne på stolthet over forbundet og alt det er mulig å få til når alle går sammen om oppgavene! Som Guinness sertifikatet bekreftet om forbundets innsats: «Officially amazing».

Gratulerer med 110 år til forbundet og alle medlemmer!

Jubileumstoget

– TEKSTER FRA KVINNER & FAMILIE 3-2015

AV: ANNE ENGER

Å gå i tog på Karl Johans gate med forbundets faner høyt hevet til 100-årsjubileet var en drøm jeg og forbundsleder delte. Vi snakket ofte om det i årene før jubileet. Husket da Wenche Myhre gikk på Karl Johans gate foran Kampen janitsjar. Kunne hun, kunne vel vi og! Vi hadde også Husmorforbundets tog på 50-tallet i minne. 100-års jubileet hadde en historie å leve opp til. En dag i juni 2013 kontaktet jeg Kampen janitsjar og spurte om de kunne stille – og fikk JA. Strålende!

NÅ DRØMTE VI ENDA MER

Ideen om hest og vogn til de som trengte det dukket opp. Alle som deltok på jubileet

skulle ha mulighet til å være med i toget. Men byvante hester med vogn vokser ikke på trær. Vi strevde med å finne noen som kunne hjelpe oss, og det ordnet seg heldigvis den siste uken før jubileet.

Polititillatelsen kan vi nok skrive en bok om, men ikke her. Vi fikk den. På grunn av Oslo Maraton ble ruta helt annerledes enn tenkt på forhånd, men vi gikk på Karl Johans gate. Og vi var godt synlige i de folksomme gatene.

Og så langt toget ble, og så flott det ble! Å gå der, etter våre vakre faner, foran musikken, var en stor opplevelse for meg. Ble nok litt barnslig glad da. Gikk til og

Sentralstyrets medlemmer, fra venstre: Christine Andreassen, Ann-Louis Nordstrand (2. vara), Olaug Tveit Pedersen, Liselotte Bjelke (1. vara), Elisabeth Rusdal (forbundsleder), Sonja Kjølraug (nestleder) og Wenche Rolstad.

med litt baklengs innimellom for å se på Kampegutta, og det lange toget.

En stor opplevelse for meg. Og en flott markering av forbundets første 100 år.

”Omsorg som varmar”

– og vegen til ein GUINNESS – rekord!

AV: ELDBJØRG GUNNARSSON OG SONJA KJØRLAUG

På Landmøtet i 2012 vart ”omsorg som varmar” ein del av arbeidsprogrammet. Inspirert av Marttaliitto, den finske søsterorganisasjonen vår, kom nestleiar Sonja Kjølraug med ideen om at alle medlemene våre skulle utfordrast til å laga verdens største lappeteppe til 100-årsjubileet, basert på små

og store tepper på 100 x 80 og 160 x 200 cm. Etter måling skulle teppet plukkast frå kvarandre og gjevast vidare til nokon som trong varme og omsorg!

Ideen vart godt motteken, endeleg eit prosjekt som alle medlemmane kunne delta i. Kort tid etter var folk i full sving med å strikke lappar. Det vart arrangert strikkekveldar for medlemmer og vener, samlingar for norske og innvandrarar med strikkeopplæring, og andre strikka teppe åleine: lappeteppa vaks! I byrjinga tenkte vi generelt på lappeteppe uansett

Guinness-rekorden ble sikret, og forbundet fikk oversendt godkjenning og Guinness sertifikat – Det offisielle sertifikatet som viser at Norges Kvinne- og familieforbund er «Officially amazing».

teknikk, og det må vi sterkt beklage, men det viste seg at vi berre kunne "konkurrera" med ein teknikk, strikking. Norsk tradisjon med samanhekkling og ein liten heklekant vart likevel akseptert etter ein del argumentasjon.

Å finna fram til konkrete krav var ikkje heilt lett. Her har Eldbjørg gjort ein dugandes jobb, men Schibsted, som gjev ut den norske Guinnessboka, ga oss gode råd. Endeleg søknad vart sendt i vår, og vi fekk raskt lov til å prøva oss. Det viste seg å vera mykje som måtte avklarast og dokumenterast før vi kunne nå målet.

Teppe kom til Oslo med post, buss og tog. Mange jubileumsdeltakarar hadde dobbel bagasje, og alt vart samla på Grand Hotell, der mange sydde saman teppa til "handterbare" størrelsar. Også ACWWs sin Europa-president Valerie Stevens og Marttaliitto sin president Lea Sairanen låg på golvet og sydde.

Jubileumskomiteen skaffa lokale, mannskap til samansying, transport til Youngstorget. Det måtte lagast foto- og videodokumentasjon, signerast på alt for å kunne bevis at alt gjekk rett for seg.

Justervesenet stilte opp med offentlig godkjenning av vekta, og Obs Bygg gav oss ei plate for å få stor nok flate til å leggja teppa på for veking. Norges Husflidslag kvalitetssikra, og vektarar frå Nokas fylgde med under heile prosessen og tok ansvar for oppmåling. Lett arbeid var det ikkje, teppet måtte leggjast litt i "krik og krok" på grunn av alt anna som foregikk

på Youngstorget, og det måtte strekkjast rundt betongblokker blant anna.

Teppet vart flott, eit fargesprakande golvdekk på størrelse med ei hustomt! 566,279 m², og 311,03 kg. Begge tala er litt justert på grunn av avtale om hekleantar.

Vi må få tilføye at då vi stod på Youngstorget og såg resultatet av ideen, kom ei tåre i augekroken. "Omsorg som varmar" vert det og – dei fleste teppa vart overlevert til Frelsesarmeen på Youngstorget, som tok imot dei med stor takksemnd.

Raport til Guinness vart sendt 19. oktober, og det var med stor spenning vi venta på om vi fikk godkjendstempel.

Alt den 20. oktober kom svaret - vi blei godkjende! Norges Kvinne- og familieforbund har nå rekorden med verdas største lappeteppe!

Takk for ein fenomenal innsats til strikkarar, organisatorar og alle andre hjelparar!

Fra andakten i Oslo domkirke.

Forbundsleder Elisabeth Rusdal, Prinsesse Astrid, fru Ferner og Sonja Kjølraug.

Marie-prisen ble delt ut for første gang. Prisvinnerne var Tove Smaadahl ved Kriesenteret-sekretariatet og Wanja Sæter ved Kriesenteret i Salten. Begge har satt tydelige og varige spor etter seg i kampen for kvinners rettigheter og likestilling på et felt der kvinner står aller svakest. De to glade prisvinnerne fikk overrakt prisen under forbundets jubileumsforestilling på Latter.

Festmiddagen

– vår kongelige beskytter deltok

AV: ELISABETH RUSDAL

Vår kongelige beskytter, Prinsesse Astrid, fru Ferner, brukte lørdagskvelden sammen med oss under festmiddagen. Hun fikk hilse på medlemmer og tillitsvalgte og hun fikk se deler av utstillingen vår. Og det kan jeg forsikre dere om – vår kongelige beskytter følger godt med i arbeidet vårt. Det skal vi være stolte av og ikke minst skal vi takke for det engasjementet og det at hun deltok så engasjert i festmiddagen og jubileumsfeiringen.

Festmiddagen viste at vi sprengte alle kapasitetsgrenser. Med 315 til bords var det trangt i speilsalen på Grand.

Anne Marit Hovstad var toastmaster og ledet oss flott gjennom kveldens program. Else Michelet, en slektning av vår grunnlegger, underholdt. I tillegg var det hilsningstaler fra verdenspresidenten i ACWW via Europapresident Valerie Stevens som også hilste fra Europa og sin egen organisasjon.

Fra vår finske søsterorganisasjons Marttaliitto hilste deres leder Lea Sairanen. Videre var det hilsener fra KFB og FOKUS. Anne Eggestøl hilste på vegne av alle kretsene.

“ Våre funn viser
at gjerningspersonene er
langt mer ulike enn
mange tror

Når overgrep skjer på barnerommet

For dagens barn og unge har digitale medier vært en naturlig del av deres liv så lenge de kan huske.

AV: PER MOUM HELLEVIK, FORSKER VED NASJONALT KUNNSKAPSSENTER OM VOLD OG TRAUMATISK STRESS (NKVTS)

Allerede som nyfødt opplever de fleste barn å bli tatt bilde av, av å se besteforeldre på Facetime, og se egne foreldre med nesa ned i telefonen. Barna lærer seg raskt å bruke denne teknologien selv, og allerede fra tidlig alder er det mange som kommuniserer, lærer, spiller og utforsker den digitale verdenen. Dette gir en rekke muligheter, men medfører også flere typer risiko. En av de mest alvorlige risikoene er digitale seksuelle overgrep.

Det mangler gode tall på hvor mange barn og unge som utsettes for seksuelle krenkelser og overgrep på den digitale arenaen, men politiet og domstolene rapporterer om kraftig økning i mengden saker. Antallet fornærmede i enkeltsaker øker – og det samme gjør alvorlighetsgraden.

På oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet har NKVTS, i samarbeid med NOVA ved OsloMet, gjennomført en omfattende studie av digitale seksuelle overgrep. Vi har intervjuet domfelte, pårørende, og fagpersoner, og analysert et stort antall dommer. Bildet som tegner seg, er både alvorlig og sammensatt.

MANGE FORMER FOR DIGITALE OVERGREP

Digitale seksuelle overgrep er ikke én type handling, men et bredt spekter av handlinger. I takt med teknologisk utvikling endres og introduseres handlinger hele tiden, men noen av de vanligste formene for overgrep er:

- Bildebaserede seksuelle overgrep, der intime bilder deles uten samtykke.
- Digital blotting, ofte i form av uønskede nakenbilder ("dick pics").
- Grooming, der voksne bygger relasjon med barn med mål om å utføre overgrep.
- Seksuell utpressing, der barn trues til å sende flere bilder, penger eller inkludere andre.
- Deling av overgrepsmateriale, som ofte skjer i lukkede nettverk.
- Direkteoverførte overgrep, der barn misbrukes i sanntid foran kamera – ofte bestilt og styrt av utøvere i vestlige land.

Noen av disse handlingene faller klart inn under lovverket for seksuelle overgrep. Andre defineres som trakassering eller krenkende atferd. Felles for dem alle er at de krenker barns seksuelle integritet og ofte får alvorlige konsekvenser.

OVERGRIPEREN ER IKKE ALLTID DEN VI TROR

Forestillingen om den "klassiske"

overgriperen – en eldre, slesk mann – stemmer bare delvis. Våre funn viser at gjerningspersonene er langt mer ulike enn mange tror.

VI IDENTIFISERTE BLANT ANNET:

- Den unge og umodne, som deler bilder uten å forstå alvoret.
- Den som faller utenfor, ofte sosialt isolert og med lav mestring.
- Den som skammer seg, som har seksuell interesse for barn, men kjemper mot egne impulser.
- Den som samler, som bygger arkiver med overgrepsmateriale til privat bruk.
- Den godt organiserte, som er kalkulert, ofte framstår som vellykket, med egen familie – og gjerne har tilgang på barn gjennom jobb eller verv.

For å forebygge effektivt må vi forstå denne kompleksiteten – og gi oss selv og hjelpeapparatet kompetansen som trengs for å kjenne igjen faresignaler, også der vi minst venter det.

DIGITALE OVERGREPENE HAR ALVORLIGE KONSEKVENSER

Barn og unge som utsettes for digitale seksuelle overgrep rapporterer om angst, depresjon, skam, selvmordstanker og sosial isolasjon. De føler seg alene, og mange tør ikke si fra. Det er ikke uvanlig at ofre klandrer seg selv, eller frykter reaksjonene dersom det kommer ut hva som har skjedd. Det gjør dem ekstra sårbare for press og trusler – og gjør det lettere for overgriperne å kontrollere dem.

Studier viser at konsekvensene av digitale seksuelle overgrep kan være like alvorlige som ved fysiske overgrep. Likevel er det mange voksne som ikke helt forstår hvor alvorlig dette kan være. I tillegg opplever mange barn og unge å bli påført skyld: «Hvis du ikke hadde delt det bildet hadde dette aldri skjedd!». Dessverre er det slik at mange ofre aldri tør be om hjelp fordi graden av skam og skyld som ofte påføres føles verre å bære enn utsattheten.

HVA KAN VI GJØRE?

Politiet jobber hardt, men som én

Per-Moum-Hellevik-NKVTS-Kristoffer-Sandven
Per Moum-Hellevik, forsker ved Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS). Foto: Kristoffer-Sandven

respondent sa: "vi kan ikke etterforske oss ut av dette." Forebygging er helt avgjørende. Det handler om teknologi – men også om oppdragelse, kunnskap og tilstedeværelse.

Foreldre og foresatte har en nøkkelrolle. Vi skal ikke overvåke barna våre – men vi må bry oss og involvere oss. Snakke med dem. Være interessert i hva de gjør på nett. Lære dem hva som er greit og ikke greit. Lære dem å si ifra.

Kanskje trenger vi også mer systematisk undervisning om intimitet og grenser i skolen? Og kanskje må vi tørre å snakke mer åpent om barns seksualitet, også når det gjør oss ukomfortable?

ET FELLES ANSVAR

Digitale seksuelle overgrep er et samfunnsproblem – og et foreldreansvar. Det handler ikke bare om politi, teknologi eller straff. Det handler om å bygge en kultur der barns grenser blir tatt på alvor – og der voksne tør å ta ansvar, også i det digitale rommet.

Dessverre er det slik at mange barn blir utsatt for overgrep på barnerommet mens foreldrene er hjemme. Ikke fordi vi som foreldre er likegyldige – men fordi vi ikke vet nok om hvordan det skjer og fordi vi ikke har involvert oss nok i våre barns digitale liv.

“Antallet fornærmede i enkeltsaker øker – og det samme gjør alvorlighetsgraden

Omsorg hele livet

SAKSPAPIRER TIL LANDSMØTET 2025

Tid: Fredag 17. til søndag 19. oktober 2025

Landsmøtet åpner 17. oktober kl. 13:00, og avsluttes 19. oktober kl. 15:00

Sted: Thon Hotell Arena, Lillestrøm

SAK 1 KONSTITUERING

- 1.1 Godkjenning av innkalling
- 1.2 Valg av 2 dirigenter, 1 bisitter og protokollførere
- 1.3 Godkjenning av forretningsorden
- 1.4 Godkjenning av sakliste

SAK 2 VALG AV LANDSMØTETS KOMITEER

- 2.1 Valg av redaksjonskomite
- 2.2 Valg av to representanter som sammen med forbundsleder undertegner protokollen
- 2.3 Valg av tellekorps

SAK 3 FORBUNDSLEDERS REDEGJØRELSE

SAK 4 ÅRSMELDINGER/ REGNSKAP

- 4.1 Årsmelding 2023
- 4.2 Årsmelding 2024
- 4.3 Regnskap 2023
- 4.4 Regnskap 2024
- 4.5 Kontrollkomiteens rapport

SAK 5 SAKER TIL BEHANDLING

- 5.1 Revitalisering av forbundet
- 5.2 Oppløsning av forbundet
- 5.3 Nedlegging av kretser
- 5.4 Kontingentrefusjon
- 5.5 Prinsippprogram / Fokusområder 2026 - 2027
- 5.6 Landsmøte 2027

SAK 6

VEDTEKTSENDRINGER

Vedtekter vil bli endret etter vedtak i sak 5.1
Revitalisering av forbundet

SAK 7

BUDSJETT

- 7.1 Lønn til forbundsledelse
- 7.2 Fastsetting av kontingent 2026 - 2027
- 7.3 Forslag til rammebudsjett 2026 - 2027

SAK 8

PRINSIPPROGRAM/ FOKUSOMRÅDER

- 8.1 Forslag til Prinsippprogram/Fokusområder 2026/2027

SAK 9

RESOLUSJONER

SAK 10 VALG

- 10.1 Forbundsleder
- 10.2 Nestleder
- 10.3 Sentralstyremedlemmer
- 10.4 Varamedlemmer til sentralstyret
- 10.5 Representant og vararepresentant til ACWW
- 10.6 Valgkomite
- 10.7 Kontrollkomite
- 10.8 Prinsippprogram-/ fokusområdekomite

Klokkeklovnene: Klokkeklovnene ble tildelt Marie-prisen i 2023. Fra venstre: tidligere forbundsleder Aina Alfredsen Førde, Klokkeklovnene og Wenche Rolstad.
Foto: Christine Andreassen

LANDSMØTEPROGRAM 2025

FREDAG 17. OKTOBER

Kl. 11:30	Lunsj
Kl. 13:00	Åpning Forbundsleder Ordfører Lillestrøm kommune, Kjartan Berland Marieprisen
Kl. 14:15	Kaffepause/ innsjekk
Kl. 14:45	Foredrag Egenberedskap og pårørendeomsorg, Grete Kvalheim
Kl. 15:45	Pause
Kl. 16:00	Konstituering Saksbehandling med innlagte pauser ved behov
Kl. 18:00	Slutt for dagen
Kl. 19:00	Middag

LØRDAG 18. OKTOBER

Frokost	
Kl. 08:30	Saksbehandling Pauser ved behov
Kl. 12:30	Lunsj
Kl. 14:00	Saksbehandling med innlagte pauser ved behov
Kl. 17:30	Slutt for dagen
Kl. 19:30	Festmiddag

SØNDAG 19. OKTOBER

Frokost/ utsjekk	
Kl. 08:30	Presentasjon av kandidater Valg
Kl. 10:30	Pause/ evt. utsjekk
Kl. 11:00	Saksbehandling
Kl. 14:00	Avslutning av Landsmøtet
Kl. 15:00	Lunsj Heimreise

Presentasjon forbundslederkandidat

Julie Hvidsten Helgesen

Mitt navn er Julie Hvidsten Helgesen, jeg er 26 år og kommer fra Bergen. Til daglig arbeider jeg som sykepleier ved Haukeland Universitetssykehus. I tillegg til sykepleierutdanningen har jeg ett års studium i sosiologi. Jeg har allerede bred arbeidserfaring, og har arbeidet både på barneskole, sykehjem, bakeri og restaurant. Jeg har også vært instruktør for idrettsskole og idrettsleirer for barn. Gjennom dette har jeg fått se samfunnet fra flere vinkler, og fått en bedre forståelse for hva som betyr noe for både unge og gamle.

Jeg har vært medlem i Norges Kvinne- og familieforbund siden 2017. I 2018 ble jeg valgt inn som vara i Tertnes Kvinne- og familielag, og i 2024 som styremedlem. På landsmøtet i 2023 fikk jeg gleden av å bli valgt inn i sentralstyret. Her har jeg vært aktiv i revitaliseringsarbeidet, og jeg har vært medlem av Prinsippprogramkomiteen. Gjennom dette arbeidet har jeg fått se både hva forbundet er gode på – og som er viktig å bevare, og hva jeg tenker vi bør jobbe med videre.

Nå stiller jeg til valg som forbundsleder fordi jeg er overbevist om at Norges Kvinne- og familieforbund har en viktig rolle å spille – også i fremtiden. Når jeg ser på alt forbundet har bidratt med gjennom tidene, kjenner jeg stolthet. Samtidig er jeg motivert for å bidra til at vi fortsetter å utvikle oss, med rom for både tradisjon og fornyelse. Jeg tror på kraften i et nært samarbeid mellom sentrallet, lokallagene og medlemmene – og jeg ønsker å styrke fellesskapet slik at vi sammen kan løfte viktige saker fremover.

Som sykepleier møter jeg daglig utfordringer i helsevesenet, og jeg har hørt mange historier som aldri burde vært en realitet. Derfor brenner jeg særlig for kvinnehelse og eldreomsorg – to områder som altfor ofte blir nedprioritert politisk og økonomisk. Her ønsker jeg at vårt forbund skal være en tydelig stemme, og bidra til å sette disse sakene høyere på agendaen.

Jeg ser frem til å bygge videre på alt det gode arbeidet som er lagt ned, og til å utvikle forbundet videre sammen med dere.

Presentasjon nestleder kandidat

Trine Berg Fines

Jeg er Trine Berg Fines, 63 år og bor i Mosvik (Inderøy kommune) i Trøndelag. Jeg er gift, har tre voksne barn, fem barnebarn og hund. Jeg er utdannet sykepleier, og har i mange år jobbet som leder i eldreomsorgen, samt vært helse, sosial og barnevernleder i Mosvik kommune. Nå jobber jeg som veileder i NAV, begynte der i 2005, og trives veldig godt med det!

Jeg har vokst opp med «husmorlaget», i og med at min mor var aktiv med i Mosvik Husmorlag fra starten i 1958. Der var hun også leder i mange år. Så jeg har så absolutt fått vår fine organisasjon inn med morsmelka! Selv ble jeg medlem i laget i 1984, og har vært det siden da. Er kasserer der, et verv jeg har hatt lenge.

En periode var jeg også kasserer i det som dengang var Nord Trøndelag krets. I tillegg har jeg vært møteleder på landsmøtet seks ganger.

På landsmøtet i 2023 ble jeg valgt til 1. nestleder, og har dermed hatt dette vervet i to år nå.

Jeg har stor interesse for laget vårt sitt arbeid i lokalsamfunnet, og ser at Kvinne- og familielaget er med å gjøre en forskjell for mange i bygda. Vi bidrar til hygge, trivsel og aktivitet for mange, både unge og gamle. Forbundets viktige jobb med de internasjonale prosjektene for kvinner og barn interesserer meg også mye.

Jeg deltar også mye i annet frivillig arbeid i bygda mi, er blant annet leder i Teaterlaget og Menighetsrådet, jeg er styremedlem i Helselaget og Montessoriskolen. Er også aktiv i idrettslag, Hobbylag, Historie og museumslag.

Jeg har vært politisk aktiv i mange år, og blant annet vært varaordfører for Høyre i 12 år, samt hatt en god del andre politiske verv.

Med min erfaring og kompetanse mener jeg at jeg fortsatt har noe å bidra med i vervet som nestleder i Kvinne- og familieforbundet.

Jeg er motivert for å fortsette i vervet, og ser fram til å videreutvikle organisasjonen vår!

Samværsrett og betydningen av den nye

Samværsrett er en rett både for barnet, og for forelderen som ikke bor med barnet, til å tilbringe tid med hverandre. Denne gjensidige retten anses som et utgangspunkt som et gode for barnet

Mange ønsker seg mest mulig tid med barna. Kanskje 50% av tiden? Kanskje mer?

Likevel bestemmer domstolene noen ganger at en forelder skal ha helt begrenset eller intet samvær. Hvordan kan det skje? Og vil samværsforelderen stå sterkere når den nye barnelova kommer?

1. FØRST LITT OM DEN NYE BARNELOVEN

Lov 20. juni 2025 nr. 40 om barn og foreldre (barnelova) har alt kommet, og skal oppheve den gamle barnelova fra 1981, men dato for ikrafttredelse er enda ikke fastsatt. Det vil si at det fortsatt er den gamle barnelova som gjelder, og som vil gjelde i noe tid fremover.

Den nye barnelova skal være bedre oppdatert i tråd med samfunnsutviklingen de siste årene, derunder utviklingen av kjønnsrollene og familiestrukturer.

Viktige mål med den nye loven er å bidra til å forebygge eller dempe konflikter mellom foreldrene etter samlivsbrudd. Videre er mål med loven å styrke barns rettigheter og å gi foreldre et mer likestilt utgangspunkt ved samlivsbrudd.

2. SAMVÆR – STYRKET RETT FOR SAMVÆRSFORELDEREN?

Barn og foreldres gjensidige rett til samvær

er presisert både i den någjeldende barnelova, og i den nye barnelova.

Utgangspunktet er, og vil fortsatt være at barn og foreldre som ikke bor sammen, som hovedregel har rett til samvær med hverandre. Dette er også i tråd med de menneskerettslige forpliktelser Norge er bundet av.

Det er likevel barnets beste som er førende for om det skal være samvær eller ikke. Også dette er likt som etter dagens rettstilstand, men tydeliggjort i den nye loven. Hensynet til å beskytte barnet skal gå foran en forelders rett til samvær der disse rettighetene står i motstrid i konkrete saker. Risiko for vold og overgrep mot barnet er typiske eksempler som kan føre til at det ikke skal være noe samvær.

Tilsvarende er det barnets beste som er avgjørende for om det skal være noen form for støtte eller beskyttelse under samvær, og hvilket omfang samværet skal ha.

Det er fortsatt slik at samværsomfanget, antallet dager og netter, skal settes etter en konkret vurdering av hva som er best for det enkelte barn, i dette barnets situasjon nå og fremover. Det har også etter den någjeldende loven vært meningen at omfanget skal fastsettes etter en konkret vurdering, men i den någjeldende loven er

Ekspert Therese Heggedal.

Langseth Advokatfirma DA

er en av K&Fs samarbeidspartnere. Avtalen gir medlemmer av K&F rabatt ved behov for advokatbistand. Advokatfirmaet tilbyr rådgivning og prosedyrebistand innenfor de fleste sentrale rettsområder. Firmaets hovedmål er å kunne tilby klientene god og kostnadseffektiv service med personlig oppfølging av advokater med spesialkunnskap innenfor det aktuelle rettsfelt.

www.langsethadvokat.no

det et eksempel på et «vanlig samvær», som har skapt en del forvirring. I den nye loven er det ikke definert hva som er et vanlig samvær og det er dermed enda tydeligere at man må vurdere hvert enkelt barn, og hver enkelt familie, for seg.

Typisk relevante momenter ved fastsettelse av samvær er barnets alder, om barnet har særlige behov, avstanden mellom hjemmene, samværsforelderens egenskaper og omsorgsevne, barnets kjennskap og tilknytning til samværsforelder, manglende gjennomføring av eksisterende samværsplan, tid med søsken – også halv søsken, samt konfliktnivået mellom partene, derunder frykt og involvering av barnet i foreldrekonflikten.

Selv om vurderingen er konkret, har tendens siden ikrafttreddelsen av dagens lov av 1981 vært økt samværstid. Dette gjelder alle aldersgrupper av barn, og er i tråd med både samfunnsutviklingen og forskningen på feltet.

Hva man anser som barnets beste har altså endret seg med tiden. Særlig for velfungerende barn med to gode foreldre som bor nært hverandre, har det blitt stadig mer vanlig med 50/50-delning av tiden. Stadig flere foreldre har også avtalt delt bosted for barnet etter samlivsbruddet, men en slik avtale handler om beslutningsmyndighet – hvilket jeg kommer tilbake til senere i artikkelen.

Selv om tendensen og utviklingen har gått i retning av økt samværstid generelt, har ikke den nye loven en målsetning om at det skal være et økt samværsomfang for det enkelte barn. Dersom barnets beste tilsier økt tid for det konkrete barn, skal tiden økes, men ellers ikke.

Selv om den nye loven har som et mål å legge til rette for likestilt foreldreskap, medfører loven altså ikke en rett til mer samvær.

I tillegg medfører ikke den nye loven en styrking av samværsforelderens mulighet til å tvinge igjennom samvær, dersom samvær nektes eller stanses. Foreldrene har et gjensidig ansvar for at samværsretten blir oppfylt, men når det ikke skjer, kan det være utfordrende å få til effektive løsninger for å sikre gjennomføring.

Noen ganger er det gode grunner for, og nødvendig, å stanse et samvær. Andre ganger foreligger det samværs sabotasje. Den nye loven viderefører dagens ordning

der virkemiddelet er tvangsbøter ved samværs hindring, og det gis ikke noen nye verktøy i verktøykassa for disse sakstypene. Det er også fortsatt slik at vanlige avtaler om barna mellom foreldrene, ikke gir tvangsgrunnlag. Avtalen må enten stadfestes etter enighet mellom foreldrene, eller så må det foreligge et rettsforlik, en midlertidig avgjørelse fra retten, eller en dom.

En side ved den nye loven som kan styrke samværsforelderens posisjon er ikke knyttet til samværsretten isolert, men til endringene av beslutningsmyndigheten for barnet. Det er her den største endringen i retning likestilt foreldreskap kanskje ligger for samværsforelder, se nedenfor.

I tillegg er det gjort endringer knyttet til reglene om bosted, der delt bosted likestilles med fast bosted hos en forelder. Det någjeldende kravet om «særlige grunner» for at retten skal kunne bestemme delt bosted, er tatt ut i den nye loven.

3. LITT MER OM DAGLIGE BESLUTNINGER – OGSÅ FOR SAMVÆRSFORELDEREN

En viktig endring med den nye loven er at myndigheten til å ta de daglige beslutninger om barnet, som hovedregel skal ligge hos begge foreldre ved et samlivsbrudd. Begge foreldre kan altså ta del i de daglige beslutninger, også den som ikke bor fast med barnet – altså samværsforelder. Bestemmelsen skal forstås slik at foreldre etter et samlivsbrudd beholder den beslutningsmyndighet de hadde overfor barnet under samlivet.

Beslutningsmyndigheten gjelder oppfølging av barnet i det daglige og de viktigste beslutningene som gjelder dagliglivet til, og omsorgen for, barnet. Myndigheten grenser oppover mot beslutninger under foreldreansvaret, eksempelvis utstedelse av pass, samtykke til adopsjon, navnevalg, innmelding i trossamfunn, samtykke til medisinske inngrep og flytting utenlands. Myndigheten grenser nedover mot beslutninger som kan tas av den barnet er hos der og da, som hva barnet skal ha på seg, hva barnet skal spise og hva barnet skal gjøre (foruten om faste fritidsaktiviteter) under samvær.

Retten til å ta avgjørelser knyttet til barnehage, skolefritidsordning og fritidsaktiviteter inngår i den daglige myndigheten.

I tillegg kommer retten til å ta beslutning om hvor i landet barnet skal bo. For noen samværsforeldre betyr kanskje denne endringen av dagens regelverk mest.

I dag må den barnet bor hos varsle samværsforelder før flytting av seg og barnet, og deretter kan bostedsforelder rettmessig flytte barnet hvor den vil i landet, hvor mye samværsforelder enn protesterer. Samværsforelder må eventuelt gå til sak og kreve fast bosted hos seg, hvilket ikke alltid er en farbar vei.

Med den nye loven vil bostedsforelder ikke kunne flytte barnet uten enighet fra den andre forelder med del i den daglige myndigheten. Er foreldrene uenige, kan hver av dem kreve meklings. Alternativt må den som vil flytte reise sak for domstolen.

For en samværsforelder kan dette medføre en tydelig styrking – en økt sikring av at samværsomfanget kan opprettholdes og mulig utvides. Det kan være til det beste for barnet.

Endringen kan også ha uheldige konsekvenser, for både barnet og bostedsforelder, for eksempel der en forelder har lite samvær og bidrar lite overfor barnet, mens bostedsforelder har store og legitime behov for å flytte på seg og barnet, for eksempel for å få råd til å bo i egnet bolig.

De lærde strides om disse endringene i den nye barnelova vil føre til færre eller flere konflikter. Det vil tiden vise.

4. TRENGER DU HJELP?

Trenger du hjelp fra en tredjepart med å avtale eller gjennomføre samvær, kan ditt lokale familievernkontor ofte bistå deg med gode råd og støtte. Spesialiserte barneadvokater vil også raskt kunne svare på spørsmål, foreslå løsninger, og utforme konfliktdempende avtaler.

Ved alvorlig bekymring for at den andre forelder ikke vil ivareta barnet, kan man søke hjelp hos barnevernet.

Wenche Kraggerud
Forbundsleder

Trine Berg Fines
Nestleder

Randi Helen Almskår
Nestleder

Julie Helgesen
Styremedlem

Dagny Pedersen Welle
Styremedlem

Odrun Vellene Vevatne
Styremedlem

KJÆRE MEDLEMMER!

AV: TRINE BERG FINES, NESTLEDER

Høsten nærmer seg, og med det kommer landsmøte i Norges Kvinne- og familieforbund på Lillestrøm helga 17. - 19. oktober.

Det er gledelig stor påmelding, ca. 80 medlemmer fra store deler av landet vårt.

Vi gleder oss veldig til å treffe dere alle! Det kommer garantert til å bli mange gode og konstruktive diskusjoner mellom utrolig mange dyktige medlemmer i forbundet vårt!

Sentralstyret hadde møte på kontoret vårt i Oslo 16. og 17. august. Nydelig vær i Oslo denne helga! Som alltid er det trivelig når vi treffes, og vi har også mange, gode diskusjoner

På møtet nå i august var det selvsagt landsmøtet og planlegging av dette som var hovedsaken.

På forrige landsmøte i 2023 ble det fremmet forslag om å legge ned forbundet, og at man bare skulle beholde lokallag. Begrunnelsen var i all hovedsak at vi har gått jevnt nedover i medlemstall og at økonomien ikke var bærekraftig nok for å beholde et sentralt ledd, det vil si forbund og forbundsledelse.

REVITALISERINGSUTVALGET

Forslaget fikk ikke mange stemmer, men det ble i stedet vedtatt at det skulle oppnevnes et revitaliseringsutvalg (brett sammensatt) som skulle se på de utfordringene forbundet har, og foreslå en konstruktiv vei framover.

Sentralstyret oppnevnte dette utvalget i vårt første møte etter landsmøtet, og de har arbeidet svært grundig og godt i denne perioden. Sentralstyret vil gi utvalget en stor anerkjennelse og ros for arbeidet de har utført, de har analysert forbundets arbeid og utvikling av medlemmer og økonomi gjennom i hvert fall 50 år!

Utvalget har levert rapporter underveis i arbeidet. På seminar i fjor høst ble vi presentert for ulike scenarier og forslag til ulike organisasjonsmodeller. Deres arbeid har vært sendt ut til høring til alle medlemmer, og det det er gjennomført en spørreundersøkelse hvor alle medlemmer ble invitert til å delta.

Sentralstyret har vært løpende orientert om gruppas arbeid, og det er også to fra vårt styre som sitter i denne gruppa.

VIKTIG STEMME

Det er slik at gjennom flere tiår nå har forbundet vårt vært i utvikling, og våre tidligere sentralstyrer og landsstyrer har gjort en

formidabel jobb med å tilpasse organisasjonen vår etter en til enhver tids gjeldende realiteter.

Dagens sentralstyre er ved godt mot! Vi ønsker å opprettholde forbundet vårt, og mener at vi er en viktig stemme også sentralt og internasjonalt i forhold til kvinne- og familiepolitikk. Selvsagt er det lokallagene som er bærebjelken vår, men hvis vi skal nå fram til rette instanser med påvirkning, er et sentralt ledd også viktig. Dette gjelder også selvsagt i vårt internasjonale arbeid som vi har drevet og støttet i mange år.

Vi vet at vi har mange svært aktive lokallag som er en bærebjelke i forbundet vårt. Arbeidet de legger ned for sine lokalsamfunn er formidabel! Men, det er også mange tilbakemeldinger på at også for dem er det viktig at de har et sentralt ledd, og at dette kan være både en støtte og pådriver.

Dagens sentralstyre har også tatt med i vurderingen at det å ha et sentralt ledd og møtes til landsmøte annethvert år, bidrar til en fellesskapsfølelse og det at mange jobber for samme sak.

Vi ser også at dagens økonomi er solid og vi har god kontroll på denne.

SENTRALSTYRETS FORSLAG

Med utgangspunkt i revitaliseringsgruppas forslag til endringer vil sentralstyret fremme følgende forslag til landsmøtet i 2025:

- Endre størrelsen på sentralstyret.

Vi er nå en organisasjon på litt over 2000 medlemmer spredt rundt i mange lokallag. Vi mener at dagens sentralstyre er for stort, og mener at dette kan bli mindre.

Vi vil foreslå at sentralstyret skal bestå av en leder, en nestleder og tre styremedlemmer (med 2 vara).

Dette vil være tilstrekkelig til å ivareta de oppgavene som et sentralstyre skal håndtere. Det vil også medføre en økonomisk besparing.

- Redusere landsmøtet til to dager.

I mange år har landsmøtet gått over tre dager, og vi har fylt disse dagene med først og fremst saksbehandling, men også satt av tid til eksterne foredragsholdere.

Som et ledd i innstramminga vil sentralstyret nå foreslå at fra neste landsmøte i 2027 vil det bli møte over to dager. Vi tror at vi skal få til et fint landsmøte på to dager. Selv om det kommer folk fra store deler av landet, er kommunikasjonsmulighetene for de fleste i dag så gode at de kan reise samme dag som møtet starter.

Når det gjelder saker vi skal arbeide med videre fremover, er det mange som sier at det er viktig at vi kan «spisse» sakene våre. Det er mange ideelle organisasjoner som jobber med mange gode, lignende saker som oss.

Sentralstyret vil foreslå til landsmøtet at dagens Prinsippprogram endres til Fokusområder som primært sentralstyret skal jobbe med.

Disse områdene ønsker vi skal være:

FAMILIESTØTTE

- Trygg og verdig alderdom
- Skolemat
- Forskning på kvinnehelse
- Fokussaker for lokallagene:
- Egenberedskap
- Arbeide for å motvirke ensomhet og utenforskap
- Dette er kjente saker for forbundet vårt, men fremdeles like aktuelle.

Landslotteriet ønsker vi at opprettholdes. Det er en god inntektskilde for forbundet, men vi ser at det kan gjøres enklere. Ved blant annet at mye av det kan digitaliseres.

VEDTEKSENDINGER:

Revitaliseringsgruppa har gjort en stor jobb ved å gå gjennom alle vedtektene, og foreslått endringer som skal tilpasse en eventuelt ny organisering.

Sentralstyret har nå gjort det samme, og dette legges selvsagt fram for behandling på landsmøtet. Det vil falle for langt å kommentere på alle endringsforslagene her, men delegatene til landsmøte vil få tilsendt sakspapirene tre uker før møtet, dette etter gjeldende bestemmelser.

Noen av endringene som foreslås er avhengig av om det blir vedtak på ny organisering, men en god del av endringene er «ryddejobb».

NAVNEENDRING

Revitaliseringsgruppa hadde med spørsmål om dette i spørreundersøkelsen til medlemmene. Svarene var som ventet noe sprikende, men et relativt stort flertall ønsker navneendring. Men, hva som eventuelt skal bli det nye navnet er det også sprikende meninger om.

Sentralstyret fremmer en egen sak om dette på landsmøtet nå. Der vi vil foreslå at det nye sentralstyret jobber videre med denne saken, for så å fremme et konkret forslag på neste landsmøte i 2027.

Benytter til slutt anledningen til å ønske alle en riktig god høst. Stå på ute i lagene! Dere gjør en forskjell i lokalsamfunnene deres!

Takker de øvrige medlemmene i sentralstyret for et meget godt samarbeid!

Landslotteriet

AV: ANNE ENGER, LOTTERIKOMITEEN

Tusen takk til alle som har bidratt, og til alle som har kjøpt lodd i årets landslotteri!

Trekningen i landslotteriet 2025 er gjennomført, og nedenfor finner du listen over årets heldige vinnere.

Vi vil sende gevinster til de som har vunnet ting, og vil kontakte de som har vunnet penger for å få oppgitt kontonummer som gevinsten skal settes inn på. Når det gjelder de som har vunnet avisabonnement, vil vi sende kontaktinfo til avisen og så vil vinnerne høre fra dem.

Gevinst	Verdi	Vinner
Kr 5 000	5 000	Marianne Enger
Kr 3 000	3 000	Sigrid Thomassen
Kr 3 000	3 000	Jorun Husby Nekstad
Kr 2 000	2 000	Dagny Aasskaug
Kr 2 000	2 000	Anne Kirsten Ferkingstad
Kr 1000	1 000	Sissel H. Evanger
Kr 1 000	1 000	Andi Ensrud Aastad
Kr 1 000	1 000	May Elise Øvrebø
Halvtårsabonnement på Dag og tid	1 860	Astrid Sæther
Halvtårsabonnement på Dag og tid	1 860	Liv Belland
Halvtårsabonnement på Dag og tid	1 860	Torild Andersen
Bok: Barbro broderer	200	Irmelin Arnesen
Kyrkjevotter	300	Oddny Aagård Aamo
Sokker	250	Grålum K&F lag
Sokker	250	Janne Grovehagen
Gøy på landet	100	Berit Haug Sauthon
Gøy på landet	100	Oppdal K&F lag
Gøy på landet	100	Kvalsvik K&F lag

Trøndertreff 2025

Helga 12. – 14. september hadde Mosvik Kvinne- og familielag gleden av å være vertskap for årets Trøndertreff, i realiteten har dette blitt et Trønder- og Møretreff.

AV: TRINE BERG FINES, NESTLEDER NORGES KVINNE- OG FAMILIEFORBUND, MEDLEM MOSVIK KVINNE- OG FAMILIELAG. FOTO: BODIL IRENE BERGE NERVIK

Lagene i denne regionen har nå møttes jevnlig i mange år etter at kretsene ble nedlagt, og det bidrar til både samhold blant lagene, nyttige, og ikke minst: trivelige og sosiale møteplasser! Det er viktig at vi blir kjent i regionen, og kan hjelpe og støtte hverandre!

Det er første gangen vi i Mosvik er vertskap, og vi var veldig spent. Både i forhold til hvor mange som ville komme og om vi kunne tilby et spennende program.

PROGRAMMET FOR HELGA

Det viser seg som alltid, at medlemmene i kvinne- og familielag rundt omkring, er opptatte damer og for en del passet helga ikke så bra. Men, vi ble allikevel 27 personer som deltok på det meste av programmet! Følgende lag var representert: Ekkilsøy, Hindrem, Follafooss, Namsos og Mosvik. Vi startet litt forsiktig fredag kveld med kveldsmat og trivelig prat for de som kom da, sammen med en del av lagets egne medlemmer.

Lørdag morgen kom de andre, og etter en god frokost ble vi hentet av buss. Bussen tilhører Kribelin Barnehage, som er den største private barnehagen i Inderøy kommune. Det er også den barnehagen som har størst søknad. Stødig sjåfør for oss var Hanne Nervik, hun jobber i denne barnehagen.

INDERØY MOSTERI

Vi kjørte først til Inderøy Mosteri, som driver en av verdens nordligste kommersielle eplehager. I det nydelige høstværret var det dekket på ute til prøvesmaking av noen av deres produkter. Disse ble presentert av en

Inderøy Mosteri bød på friske smaksprøver.

av eierne av bedriften, Maren Brekkvassmo Myrvold. Hun er særdeles kunnskapsrik, og foruten prøvesmaking på tre av deres produkter, fikk vi også høre historien om hvordan deres bedrift startet og har utviklet seg. Inderøy Mosteri er en relativ ny bedrift, de startet opp i 2020, men de har allerede utmerket seg med sine produkter som er av meget høy kvalitet. De har vunnet mange 1. og 2. priser på Trøndersk Matfestival og også nådd pallplass under kåringer av Norges beste måltid.

Mosteriet har ca. 10 000 epletrær, fordelt på syv eple sorter. I tillegg lager de saft og drikke av solbærblad og rabarbra. Det nyeste produktet er eple sider, som har en alkoholprosent på ca. syv.

Etter prøvesmakingen fikk vi omvisning i produksjonslokalet, og det ble også tid til et besøk i butikken deres. Her benyttet de fleste anledningen til å kjøpe med seg hjem produkter fra mosteriet. Det klirret godt i posene da vi satte oss inn i bussen igjen!

ØYNA KULTURLANDSKAPSHOTELL

Turen gikk da videre rett oppover bakkene, til Øyna Kulturlandskapshotell, hvor vi spiste lunsj. Vi fikk servert en nydelig «Inderøytallerken», som består av lokal, kortreist mat. Hotellet har en nydelig utsikt over store deler av Inderøy og Innherred, og blir også kalt «Inderøy's tak».

Under lunsjen fikk vi også «overvære» en vielse! Stedet er svært populært når det gjelder bryllupsarrangement, og mange velger også å ha vielsen på det nydelige

Hele gjengen samlet rundt bordet for prøvesmaking.

uteområdet der. Dette var også tilfelle denne nydelige dagen vi var der.

MAURTUA VEKSTGÅRD

Etter lunsj gikk turen til Maurtua Vekstgård, dette er en privat bedrift som tilbyr tjenester for hjemmeboende demente, både i form av dagtilbud og avlastning en helg per måned.

Daglig leder Kjerstin Heggdal Grimstad ga oss en god og grundig redegjøring om Maurtua, i fra den spede begynnelse til i dag. De er en sosial innovasjonsbedrift, og det betyr at de brenner for innovasjon og utvikling på demensområdet, spesielt i forhold til kompetanse og oppfølging av yngre demente og deres pårørende. Maurtua har sammen med Trondhjems Hospital utviklet et helsekompetansekurs for yngre

Bingo som underholdning etter middagen slo godt an!

Deltakerne samlet på Inderøys tak på Øyna Kulturlandskaphotell

demente og deres pårørende. Dette går over 6 – 8 moduler, og er det eneste i sitt slag i Norge:

De har hatt støtte til utvikling av dette kurset nå i tre år, men sliter med å få videre finansiering. Dette er ekstremt frustrerende, i og med at det er unikt i Norge, og at behovet for en slikt helsekompetansekurs er stort, og vil bli enda større fremover.

Realiteten i dag er at det meste av forskningsmidler og stipender går til forskning på selve sykdommen demens, og ikke til tiltak og kunnskap som skal gjøre hverdagen bedre og lettere for de som er rammet nå.

Viser også til medlemsbladet vårt nummer 1-2025, hvor det er en grundig presentasjon av Maurtua.

PETTER NORTHUG

Etter besøket på Maurtua kjørte bussen over Skarnsundbrua igjen. Da var det lagt inn et besøk til Mosviks mest kjente mann, nemlig Petter Northug! I fjor sommer ble det avduket av statue av han, denne står på et fint friluftsområde på Framverran. Statuen av Petter er veldig flott, og laget av kunstneren Tore Bjørn Skjølsvik. Mange besøkende har tatt turen dit etterpå, deriblant vår buss full av flotte damer. Det kan legges til at det ble tatt mange «selfies» med Petter denne dagen!

Vi i Mosvik Kvinne- og familielag hadde et ønske om å vise fram noe av det som kommunen har å by på, og føler at vi lyktes med det. Men, som vi sa: Vi skulle egentlig hatt 14 dager til å vise fram alt det vi er stolt av og glad i ved kommunen!

Lørdag kveld serverte vi Inderøysodd med skjenning til middag, dette er også festmat i regionen vår. Og er selvsagt produsert i Inderøy kommune!

Dette ble en svært trivelig kveld, hvor blant annet bingo med lokale gevinster ble populært!

Her er vi på Maurtua Vekstgård.

Petter Northug fikk besøk av mange flotte damer!

DISKUSJON OM SAKER

Etter frokost søndag var tiden satt av til informasjon og diskusjon om aktuelle forbundssaker, i praksis en diskusjon om revitaliseringsgruppas arbeid.

Bodil Berge Nervik, leder i laget vårt og medlem av gruppa presentert dette. Gruppa har gjort en svært grundig jobb, og leverte tidligere sin rapport til sentralstyret.

På kommende landsmøte vil sentralstyret legge fram en del forslag til endringer, basert på denne rapporten. Trine (nestleder) og Inger Berger (styremedlem) presenterte disse. Diskusjonen ble god og konstruktiv, og vi er så heldige at mange av oss som var på Trøndertreff skal på landsmøtet.

Etterpå fikk hver av lagene fortelle om sitt arbeid og hva de holder på med. En slik kompetansedeling er svært verdifull, og lagene får inspirasjon og ideer fra hverandre.

Mosvik Kvinne- og familielag takker så mye for besøket! Vi klappet oss selv på skuldra søndag ettermiddag for vel gjennomført arrangement! I laget vårt er vi så heldige at vi har mange dyktige damer som tar ansvar og står på, og det har de også gjort som

Inderøysodd og skjenning sto på menyen under middagen lørdag kveld.

vertskap for Trønder- og Møretreff.

Namsos Kvinne- og familielag tok på seg oppdraget å invitere til neste Trønder- og Møretreff. Vi gleder oss! Treffes da på Namsos i 2026.

Stavanger Kvinne- og familielag 100 år

1925 var året da det ble opprettet flere lag i Stavanger og på øyene som på den tiden hørte til Hetland kommune.

Det var mange mennesker innom standen til laget vårt under Hundvågsgarden. Foto: Dagny H. H. Pedersen Welle >

Jorunn Ingunn Olaus <BILDETEKST: Fra venstre: Jorunn Elmsblat, Olaus Tveit Pedersen og Ingunn Thorsen på stand under Hundvågsgarden. Foto: Dagny H. H. Pedersen Welle >

AV: DAGNY H. H. PEDERSEN WELLE, LAGLEDER, STAVANGER KVINNE- OG FAMILIELAG

Det ble etablert Husmorlag på flere av øyene rundt Stavanger. På Hundvåg var det et husmorlag som hadde fått tildelt en tomt, kalt tresnippen av naboene, hvor jeg bodde i et hus som var nærmeste nabo til tomten. Her satte Hundvåg husmorlag poteter som de solgte til inntekt for bestemte formål, nemlig et alders- og sykehjem for de eldste beboerne på øyene. Lagene på de andre øyene var også med i dette prosjektet.

TROFAST GJENG

Lagene var aktive, men når alderen kommer på og det er få som vil påta seg verv, så legges lagene ned. I Stavanger ble lagene slått sammen og har nå navnet Stavanger Kvinne- og familielag. Møtene har vi på Hundvåg bydelshus fordi de fleste av medlemmene er bosatt på Øyane.

Laget har 20 medlemmer, men det er en trofast gjeng som samles den andre onsdagen i hver måned til møte. Møtene har forskjellige temaer, som psykisk helse og mat, velferdsteknologi, leve hele livet, eller vi samles for å prate om temaer som er aktuelle.

Skiltet på gjerdet forteller at Gallionsfiguren har navnet «Damå i parken». Foto: Dagny H. H. Pedersen Welle

På møtet i september skal vi ha foredrag om Stavanger 900 år. Del 1 av foredraget ble avholdt i vårsemesteret, så nå er tiden kommet for del 2.

Gallionsfiguren i Skudeneshavn. Foto: Dagny H. H. Pedersen Welle

HUNDVÅGSDAGEN

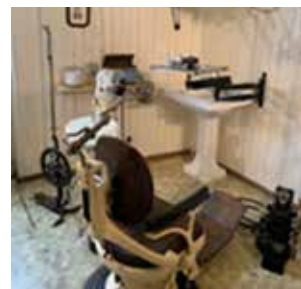
Hva gjør så laget? Jo, laget deltar blant annet med stand på Hundvågsgardene som gikk av stabelen den 24. mai i år. Hundvågsgarden er

Vaskehuset ble i sin tid bygget mot fjellet. Foto: Dagny H. H. Pedersen Welle>

En deilig lunsj på Havn hotell. Foto: Dagny H. H. Pedersen Welle

Noen har sikkert sittet i en slik stol. Foto: Dagny H. H. Pedersen Welle

Lørdag var den eneste dagen lønn ble utbetalt. Foto: Dagny H. H. Pedersen Welle

noe som skjer hvert år, men representant fra laget har bare deltatt de to siste årene.

Det er mange mennesker som er innom denne dagen, så det blir flere og flere som får vite at vi finnes! Det var en del som stoppet opp foran bordet og fikk informasjon om laget vårt.

TURER MED LAGET

Laget har også vært på noen turer i løpet av årene. I juni 2024 gikk turen til Sogndalstrand, og i desember ble turen lagt til Egersund i forbindelse med julemarkedet som er en tradisjon i desember.

I juni var vi samlet hos et medlem som fylte 80 år. Det var en hyggelig kveld hos ei som vet å få i gang de små grå hos meg, og muligens noen andre også.

I august 2025 var det ti våkne og glade medlemmer som møtte opp på bussterminalen for å reise til Skudeneshavn. For noen av oss var det en tidlig start, men det gikk seg til med prat og noen hadde artige ting å fortelle. For å komme til Skudeneshavn må vi i tillegg til buss også ta ferje. Det ble litt uro rundt det om vi ville nå bussen videre til Skudeneshavn med den ferja vi hadde planlagt å ta. Men vi nådde bussen videre og hadde en fin tur. Vi fikk se

Da var det tid for lunsj. Foto: Dagny H. H. Pedersen Welle

mange steder på Karmøy som en ikke alltid får med seg når en skal til Haugesund eller Bergen.

SKUDENESHAVN

I og med at vi har et medlem som er født i Skudeneshavn så tror jeg at vi fikk vite mer

om området enn dersom vi hadde bestilt en guide. Vi var innom museet som viste frem mange minner om hvordan mennesker levde og jobbet for mange år siden.

Et kjennetegn i Skudeneshavn er en gallionsfigur som er festet til fjellet. På gjerdet stod det informasjon om «Damå i parken». Huset på bildet ble nok på et tidspunkt brukt som vaskehus. Bildet viser at huset er bygget mot fjellet. Det ble ikke brukt penger til å sprengte fjell, så dette var en praktisk måte å få bygget hus. På museet var det mye interessant å se. Blant annet dette som er informasjon om lønnsutbetaling.

LUNSJ PÅ HAVN HOTELL

Så var det tid for lunsj på Havn hotell. Etter en liten diskusjon om hva vi vil ha å spise, kommer maten på bordet. Det var god og mektig mat, så det tok en stund før det var behov for mer mat.

Selv om laget har rundet 100 år, så er det spreke medlemmer i laget. Alder er bare ett tall!

Til landsmøtet i oktober, stiller laget med seks medlemmer – og vi gleder oss!

De koser seg med rundt langbordene i den gamle kvinnebrakken fra krigens dager. Foto: Privat

Kvinnene gjør alt klart for servering til 120 gjester. Fra venstre: Anna Lerås, Tove Berg, Britt Iversen, Solveig Flataker, Jorunn Bjånes, Solveig Kloster og Eva Brandt Hauge. Foto: Privat

Møteplassen i Langedalen

Langedalen Kvinne- og familielag har skapt et møtested for pensjonistene i Arna.

AV: OLE JOHAN HAUGE

De driftige kvinnene i Langedalen Kvinne- og familielag har i tre år invitert pensjonistene i bydelen Arna i Bergen til en kulturell sammenkomst i den gamle fangeleiren fra krigens dager.

I tre år har Langedalen Kvinne- og familielag samarbeidet med Espeland fangeleir venneforening om prosjektet Møteplassen. Etter en lang Covid-19 pandemi, hadde mange pensjonister isolert seg, og ble ofte sittende rundt omkring i stuen sine uten initiativ til å komme seg ut. Deres sosiale nettverk holdt på å bli borte. Dette ønsket Langedalen Kvinne- og familielaget å gjøre noe med. De hadde et sterkt ønske om å samle pensjonistene igjen, og de store lokalene i den gamle fangeleiren fra krigens dager var midt i blinken. Møteplassen ble en realitet og ble en stor suksess fra dag en.

Det ble servert vaffer og lapper, små kulturinnslag, samt sang og musikk på hver Møteplass, men det viktigste har nok hele tiden vært å samle pensjonister til gode samtaler rundt bordene. Det viste seg raskt

at dette var noe de hadde savnet under pandemien. Behovet for å sosialisere seg igjen var enormt, og mange hadde nok ventet på et slikt initiativ.

ESPELAND FANGELEIR

Espeland fangeleir er i dag den eneste ut av 620 fangeleirer i Norge under krigen som er bevart slik den var i 1945, og samarbeidet mellom Langedalen Kvinne- og familielag og venneforeningen, har vært utmerket fra dag en. De to foreningene deler på oppgavene og sørger for at de fremmøtte får noen trivelige timer sammen.

Helt fra starten av i 2022 var kvinnebrakken i den gamle fangeleiren fra krigens dager fullsatt med glade og fornøyde pensjonister. I brakken er det kun lov til å samle rundt 120 mennesker, og den har vært fullsatt hver eneste gang.

OVER 2500 HAR VÆRT SAMLET

Møteplassen arrangeres siste onsdag i hver måned, og siden aktiviteten startet i 2022, har over 2500 pensjonister vært samlet. Bare i løpet av det første halvåret i 2025, har over 900 pensjonister møtt frem på Møteplassen.

Da Kvinne- og familielaget vurderte å avslutte prosjektet ved nyttår, fikk foreningen klar melding fra bydelens pensjonister om at dette var uaktuelt. De måtte fortsette med Møteplassen. Og dermed var det ingen vei utenom, arrangementet måtte fortsette.

HØYT VERDSATT

På hver Møteplass forsøker en å gi et lite kåseri om dagsaktuelle temaer for pensjonistene. Sang og musikk er en del av hver eneste Møteplass. Men det er nok muligheten til å komme sammen og prate med andre i bydelen som er det viktigste. Mange hadde ikke sett hverandre siden de gikk på barneskolen for mer enn 60 år siden, så gjensynsgleden var stor. Det har vært tydelig at pensjonistene satte stor pris på møtet med naboer og tidligere klassevenner.

De driftige kvinnene i Langedalen Kvinne- og familielag synes det er utrolig trivelig å invitere til Møteplassen, og se hvor mye et slikt tiltak betyr for uendelig mange. Trolig vil de fortsette med Møteplassen i lang tid fremover, og det setter nok pensjonistene i Arna stor pris på.

Arendalsuka 2025

AV: WENCHE KRAGGERUD. FOTO: PRIVAT

Arendalsuka er en årlig politisk festival der samfunnsaktører, politikere, næringsliv, organisasjoner og innbyggere møtes for å diskutere viktige samfunnsspørsmål. Målet er å styrke demokratiet gjennom åpen debatt og dialog.

I år var vi tre stykk fra forbundet som representerte oss, forbundsleder Wenche Kraggerud, nesteleder Randi Almskår og leder i Bodø Gunn Evjen.

Vi deltok med stand sammen med Norsk TotalforsvarsForum. Dette er en uke med fokus på informasjon om forbundet vårt.

Materiell fra

Norges Kvinne- og familieforbund

Tilbud!

- ____ Jubileumsboken "Arbeid for likeverd gjennom 100 år", Lene Søgaard Gloslie **kr. 100,-**
- ____ T-skjorte sort m/hvitt stort emblem str. XXL **kr. 50,-**

Profileringsartikler med emblem:

Norges Kvinne- og familieforbund

- ____ K&F skjerf, hvit m/sort emblem, 34X166 cm. **kr. 130,-**
- ____ Smykkenål i sølv **kr. 480,-**
- ____ Halssmykke i sølv **kr. 530,-**
- ____ K&F-pin **kr. 15,-**
- ____ Lagledernål **kr. 190,-**
- ____ Lite flagg m/emblem **kr. 50,-**
- ____ Handlenett, orange med logo **kr. 55,-**
- ____ Penner **kr. 25,-**
- ____ Ryggsekk **kr. 300,-**
- ____ Skriveblokk **kr. 75,-**
- ____ Paraply **kr. 150,-**
- ____ T-skjorte hvit m/sort stort emblem str. M, L, XL, XXL **kr. 100,-**

Hefter, bøker, trykksaker

- ____ Diktsamling, "Hold drømmen levende", Helene Freilem Klingberg **kr. 130,-**
- ____ Bok, "...og rommene var så tomme at musene gikk med sørgeslør", M. Bolstad **kr. 80,-**
- ____ Plakat m/emblem 50x65 cm. **Gratis**
- ____ Abonnement på Sentral- og Landsmøteprotokoller (pr. år) **kr. 275,-**
- ____ Gaveabonnement: Kvinner & Familie (pr. år) **kr. 150,-**
- ____ Årbok fra K&F **kr. 150,-**

Informasjonsmateriell

- ____ Tidligere numre av medlemsbladet **Gratis**
- ____ Folder "Fremtiden - et felles ansvar" (Ny oppdatert versjon **Gratis**)
- ____ Prinsipprogrammet **kr. 100**

Porto kommer i tillegg på alle bestillinger

Klipp ut

Navn/lag:

.....

Adresse:

.....

Postnr./-sted:

.....

Vi ber om å motta materiellet innen:

KUPONGEN SENDES:

Norges Kvinne- og familieforbund
Storgata 11
0155 Oslo

Tlf.: 22 47 83 80

E-post: post@kvinnerogfamilie.no

Refleks- bånd

Kr. 25,-

Smykkenålen

Kr. 480,- med K&Fs logo

Handlenett

Kr. 55, med K&Fs logo

Penner

Kr. 25,-

Paraply

Kr. 150,- med K&Fs logo

Forkle

Kr. 225,- med K&Fs logo

Ryggsekk

Kr. 300,- med K&Fs logo

Skriveblokk

Kr. 75,- med K&Fs logo

T-skjorte

hvit m/sort stort emblem
str. M, L, XL, XXL **kr. 100,-**

Se forøvrig alle våre varer i nettbutikken vår på hjemmesiden.

Liste over K&Fs tillitskvinner

Sentralstyret

Forbundsleder:
Wenche Kraggerud
L. Halvorsensvei 18, 1659 Torp
Tlf. 455 10 927
E-post: wenche@kvinnerogfamilie.no

Nestleder:
Trine Berg Fines
Bergsgrendvegen 55, 7690 Mosvik
Tlf. 991 59 301
E-post: trine@kvinnerogfamilie.no

Nestleder:
Randi Helen Almskår
Mellomvegen 15 a, 7340 Oppdal
Tlf. 997 43 519
E-post: randiha@kvinnerogfamilie.no

Medlem:
Dagny Pedersen Welle
Frida Hansens vei 3, 4016 Stavanger
Tlf. 404 10 564
E-post: dagny.pedersen.welle@lyse.net

Odrun Vellene Vevatne
Lemmesvegen 54, 5706 Voss
Tlf. 902 21 720
E-post: odrunvv@gmail.com

Julie Hvidsten Helgesen
Bekkjarvikveien 24, 5114 Tertnes
Tlf. 971 98 688
E-post: juliehh@live.no

Varamedlem:
Inger berger
Ekkilsøyveien 72, 6530 Averøy
Tlf. 976 14 248
E-post: ingerbe60@outlook.com

Varamedlem:
Sigrun Strøm
Lønvarden 2, 5302 Strusshamn
Tlf. 959 43 213
E-post: sigrun.strom@gmail.com

Kretsledere

Hålogaland
Gunn Evjen
Evjenveien 386, 8056 Saltstraumen
Tlf. 948 31 112
E-post: gunnda@live.no

Oslo
Liv Aasa Holm
Sørkedalsveien 210, 0754 Oslo
Tlf. 951 63 524
E-post: livaaasaholm@gmail.com

Sunnmøre
Anita J. Kvalsund
Gjertnesåsen 3, 6092 Fosnavåg
Tlf. 412 26 404
E-post: anitaj-k@hotmail.com

Komite - /utvalgsledere:

Valgkomiteen

Leder
Anne Enger
Gamle Finnsandsvei 33, 3525 Hallingby
Tlf. 911 79 287
E-post: a-enger2@online.no

Kontrollkomiteen

Leder
Haldri Karin Engenes
Steinsvåg 14, 5437 Finnås
Tlf. 905 16 279
E-post: haldri47@outlook.com

Prinsippprogramkomiteen

Leder
Odrun Vellene Vevatne
Lemmesvegen 54
5706 VOSS
Tlf. 902 21 720
E-post: odrunvv@gmail.com

ACWW

2. representant
Randi Helen Almskår
Mellomvegen 15 a, 7340 Oppdal
Tlf. 997 43 519
E-post: randiha@kvinnerogfamilie.no

Norsk TotalforsvarsForum

Postboks 1550 Sentrum, 0015 Oslo
Besøksadresse:
Bygning 60, Akershus festning

Fokus

Forum for Kvinner og Utviklingsspørsmål
Storgata 11, 0155 Oslo
E-post: fokus@fokuskvinner.no
Tlf. 23 01 03 00

Studieforbundet næring og samfunn

Postboks 9388 Grønland, 0135 Oslo
E-post: post@naeringoggsamfunn.no
Tlf. 22 17 66 00

 - følg oss på facebook

OPPDATER DEG PÅ HVA SOM SKJER I FORBUNDET! DU FINNER LINKEN TIL FACEBOOKSIDEN PÅ NETTSIDENE VÅRE. HER FÅR DU LØPENDE INFORMASJON, DU KAN KOMMENTERE OG DELTA I DISKUSJONEN.

Mange lag er nå direkte tilknyttet forbundet. Se vår hjemmeside www.kvinnerogfamilie.no under Lag i fylker uten kretsledd.

ABONNER PÅ MEDLEMSBLADET

3 UTGAVER I 2025

Kun
kr 150.-

Annonsepriser:

Helside: kr. 8 000
Halvside: kr. 4 800
Kvartside: kr. 2 900
2 sider oppslag kr. 12 000
Baksiden: kr. 14 000

Format mm:

210x297
185x125/90x260
185x60/90x125/43x260
210x297 x2
210x250

Returadresse: Norges Kvinne- og familieforbund, Storgata 11, 0155 Oslo

Dette er Norges Kvinne- og familieforbund

Som medlem får du:

- Tilbud om advokatbistand
- Rabatt på hotellovernatting
- Medlemsbladet Kvinner & Familie 3 ganger i året
- Tilbud om kurs, konferanser, reiser mm. gjennom ditt lokallag/krets

Ditt medlemskap er viktig!

Våre arbeidsområder er:

- Familievikar
- Innføring av skolemat over hele landet
- Fødetilbudet – økt utdanning av jordmødre
- Integreringsarbeid og aktiviteter lokalt

Synes du at en av de aller viktigste oppgavene i samfunnet er å gi barna et godt og trygt oppvekstmiljø?
Vil du gjerne ha mer tid til barna dine uten at det går utover økonomi og yrkeskarriere?
Da kan Norges Kvinne- og familieforbund være noe for deg!

Målet er samfunnspåvirkning i kvinne og familiepolitiske spørsmål nasjonalt og internasjonalt.

Våre satsningsområder er: Kvinnepolitikk • Familiepolitikk
• Miljø- og forbrukerpolitikk • Internasjonalt samarbeid

Klipp ut

Jeg ønsker medlemskap i Norges Kvinne- og familieforbund

NAVN:

FØDSELSÅR:

ADRESSE:

POSTNR.-/STED:

LOKALLAG:

KRETS:

E-POST:

TELEFON:

**INNMELDINGEN
SENDES:**

Norges Kvinne- og
familieforbund
Storgata 11
0155 Oslo
Tlf: 22 47 83 80

Du kan også melde deg inn
via vår nettside:
[kvinnerogfamilie.no/
medlemskap/bli-medlem/](http://kvinnerogfamilie.no/medlemskap/bli-medlem/)

☐ Bekreftelse: Jeg samtykker at mine personopplysninger kan benyttes av forbundet til medlemsblad, forbundsnytt, invitasjoner og medlemslister som sendes ut til tillitsvalgte.